

emmaus UUTISET

EMMAUS HELSINGIN JÄSENLEHTI | NRO 1/2014

TOIVO JA RAUHA

JÄRJESTIVÄT YSTÄVÄNPÄIVÄNÄ
MUOTINÄYTÖKSEN VALLILAN
KIRPPUTORILLA

S2

KRIS

KUN VANKILATAUSTA
ANTAA PÄTEVYYTTÄ

S4

EEVA RATINEN
ON AHERTANUT
LAUTTASAARESSA JA
MOSAMBIKIN KIRJAS-
TOHANKKEESSA

S7

www.emmaushelsinki.fi

KUTSU
YHDISTYKSEN
KEVÄTKOKOUKSEEN
8.4.2014
KLO 18:30

S3

KOLUMNI
ULLA HOYER:
MITÄ ON
SOLIDAARISUUS?

S8

Avaimet ja vastuu siirtyivät Anulta toiselle. Uusi toiminnan koordinoija Anu Hyle aloitti Vallilan kirpputorilla joulukuussa 2013.

YHDISTYKSEN KUULUMISIA

Yhdistyksen syyskokouksessa 13.11.2013 valittiin uuteen hallitukseen puheenjohtajaksi **Ulla Hoyer** ja jäseniksi **Mika Aalto-Setälä**, **Heikki Ahava**, **Henri Holmberg**, **Tuula Kajonen**, **Marja Keskitalo-Ojala**, **Phill Lewis**, **Anu Lähde**, **Sirkka Potila**, **Eeva Ratinen**, **Marjatta Saloranta** ja **Maria Witting**, joka toimii hallituksen sihteerinä. Kokouksen jälkeen Kansainvälisen Emmauksen hallituksen jäsen **Margherita Ziliacus** kertoi Kansainvälisen Emmauksen Maailmankansalaisuus-aloitteesta. Asia herätti kiinnostusta, mutta myös kysymyksiä.

KIRPPUTOREILLA TAPAHTUU

Vallilan kirpputorille palkattiin uusi vetäjä. Hakuprosessin yhteydessä myymälävastaavan toimenkuvaa laajennettiin. Uusi toiminnan koordinoija on vanha emmauslainen **Anu Hyle**. Avaimet ja vastuu siirtyivät väliaikaisena myymälävastaavana toimineelta **Anu Viljanen-Häggmanilta** toiselle Anulle. Uusi Anu on

monille vanhemmille emmauslaisille tuttu kirpputoreilta, auton apukuljettajan penkiltä ja hallituksesta.

Vapaaehtoiset haluavat kiittää **Anu Viljanen-Häggmania** lähes vuoden mittaisesta rupeamasta. Työilmapiiri kirpputorilla on ollut innostunut ja tulostakin on saatu yhdessä aikaan. Anu jatkaa kirpputorilla vapaaehtoisena.

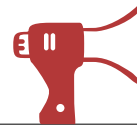

JUSSI KANJULAINEN

Kehitysvammaisten perhekotien asukkaat järjestivät Ystävänäpäivänä muotinäytöksen Vallilan kirpputorilla. Lisäksi karjalohjalaiset ystävämmme valmistivat emmauslaisille lounaan. Vastavuoroisesti kirpputorien päivän myynti 1 220 euroa tuloutettiin Toivolle ja Rauhalle.

Liettuassa yli 1000 naista ja tyttöä joutuu vuosittain ihmiskaupan uhreiksi. Kirpputorien Naistenpäivän myyntituotto ohjattiin ihmiskaupan vastaista työtä tekeville tyttöryhmille.

Myynti molemmilla kirpputoreilla on pysynyt hyvänä. Lauttasaareissa tehtiin, metrotyömaasta huolimatta, helmikuussa kaikkien aikojen myyntiennätys.

YHDISTYKSEMME KEVÄTKOKOUS pidetään tiistaina 8.4.2014 klo 18:30 Vallilan kirpputorilla Mäkelänkatu 54. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Kokouksen jälkeen **Sirkka Potila** kertoo tuoreita kuulumisia Puola-Ukraina-työryhmän kokouksesta Puolan Lublinista. Tervetuloa!

VAPAAEHTOISIA REKRYTOIMASSA

Kulttuurikeskus Caisassa järjestettiin 6.2. 2014 Anna aikaa -rekrytointitapahtuma. Kävijät olivat pääasiassa nuoria.

Mukana olleet emmauslaiset **Anu Lähde**, **Phill Lewis**, **Reijo Pehrman** ja **Pirjo Kivelä** esittelivät Emmauksen toimintaa monipuolisesti n. 60 ihmiselle, joista suurin osa ei tuntenut Emmausta. Muutama henkilö oli käynyt kirpputorilla, ja pari heistä tunsivat myös Emmauksen aatteellista taustaa. Kuusi henkilöä halusi tulla tutustumaan Emmauksen vapaaehtoisiin, heistä 3 oli ulkomaalaisia (Nicaragua, Australia ja USA).

KIERRÄTYSTEHDAS 26.-27.4.

Kaapelitehtaalla järjestettävä Kierrätystehdas on avoinna kello 10-17. Tapahtumaan on vapaa pääsy. Emmaus osallistuu tapahtumaan yhdessä House of Defenderin kanssa.

MAAILMA KYLÄSSÄ 24.-25.5.

Toukokuussa Emmaus Helsinki, Emmaus Westervik ja Kehitysumaayhdistys Pääskyt esiintyvät yhdessä Maailma Kylässä -festivaaleilla. Omassa teltassa on jaossa mm. tuore esite Emmaus-liikkeestä Suomessa.

VIRKISTYSPÄIVÄNÄ TAMMISAAREEN

Vapaaehtoisten virkistyspäivänä 9.6. vieraillemme Emmaus Westervikissä sekä Fiskarsin tai Billnäsin ruukeilla. Lähtö Rautatieatorilta (Fennian edestä) kello 10. Ilmoittautumiset 4.6. mennessä **Tuula Kajoselle** (tuulatkajonen@gmail.com, puh. 0400-462 088) tai listaan kirpputoreilla.

ANU VILJANEN

Mohammed, **Arne** ja **Phill** saivat tavalliseen pakuun mahtumaan uskomattoman määrän isoa ja pientä tavaraa. Tämä lasti lähti kohti Kohilaa 14.12. 2013.

TYÖLEIRI LIETTUASSA

Liettuassa järjestetään työleiri heinäkuussa. Emmaus Suomi tukee työleirille lähtevien matkakuluja 100 eurolla/henkilö.

TALKOOT JA SEMINAARI 5.-7.9.

Emmaus Suomen seminaari järjestetään Karjalohjalla Toivo ja Rauha ry:n tiloissa. Perjantaina tehdään talkoita, lauantain ohjelmassa on alustus ja keskustelua suomalaisesta köyhyydestä.

emmaus KALENTERI

- 22.3. YK:n vesipäivä
- 26.-27.4. Kierrätystehdas Kaapelilla
- 24.-25.5. Maailma Kylässä -festivaali
- 9.6. Virkistyspäivä Tammisaaressa
- HEINÄKUU Työleiri Liettuassa
- 5.-7.9. Emmaus Suomen seminaari ja talkoot Karjalohjalla

KUN VANKILA- TAUSTA ANTAA PÄTEVYYTTÄ

TEKSTI: HELKA AHAVA

Suomessa on yksi toimija, jonka leipiin tai vapaaehtoiseksi pääsemiseksi rikostausta on melkein välttämättömyys. Tämä epätavallinen yhdistys on KRIS eli Kriminellas Revansch i Samhället – rikollisten revanssi yhteiskunnassa. KRISin tavoitteena on rikoksesta tuomittujen selviytyminen rangaistuksen päätyttyä ja niiden nuorten auttaminen, joilla on riski ajautua rikosuralle.

Emmaus Helsinki on tukenut KRISiä taloudellisesti jo usean vuoden ajan, viime aikoina meillä on ollut lisäksi työllistämisyhteistyötä. KRISiläiset ovat tuttu näky myös Puolan rekappaustalkoissa.

Yli 10 vuotta Suomessa ja nelisen vuotta pääkaupunkiseudulla toiminut KRIS antaa vertaistukea ja monenlaista käytännön apua vapautuville vangeille, jotka haluavat irti päihde- ja rikoskierteestä. Tuki elämänmuutokselle alkaa jo vankilassa KRISin infoissa ja teemaryhmissä. Kun vapaus koittaa, KRISiläinen on vankilan portilla vastassa.

VERTAISTUKEA

1800-luvulla **Mathilda Wrede** teki Suomessa urauurtavaa työtä vankien puolesta ja vankiloalojen parantamiseksi. Vaikka Wrede oli oman aikansa radikaali vankien oikeuksien puolustaja, rikkaan aatelistiperheen tyttärelä ylhäältä alas kurottuva armeliaisuus koettaisiin 2000-luvun Suomessa vanhanaikaiseksi ja tehottomaksi. Nykyajan Mathildat ovat itse rikoskierteestä selvinneitä entisiä linnakundeja, joiden uskottavuus perustuu elettyyn elämään. Tai niin kuin **Jarmo ”Jarkka” Eronen** KRISin Etelä-Suomen yhdistyksestä sanoo: ”Vertaistuessa ainoa työkalupakki on oma elämä, tähän työhön ei ole koulutusta.”

58-vuotias Jarkka kasvoi väkivaltaisessa alkoholistikodissa ja aloitti itse päihdeiden käytön 9-vuotiaana. Hänen elämänmuutoksensa toteutui viimeisen vankilareissun jälkeen 4 vuotta sitten. KRISin asiakkaasta hän siirtyi vapaaehtoiseksi ja on nyt ollut jo yli kolme vuotta KRISin palkkalistoilla, tällä hetkellä Hämeen-

tiellä sijaitsevan toimintakeskuksen vetäjänä. Edessä ovat pian uudet haasteet vankilatyön koordinaattorina. ”KRIS oli tukemassa omia päätöksiäni muuttaa elämäni. KRIS tarjoaa päihteettömän tilan, jossa heikoilla olevat ihmiset voivat viettää aikaa turvallisten ihmisten kanssa hyvässä ilmapiirissä. Se on tärkeää niille, jotka ovat pitkään eläneet turvattomassa ympäristössä”, kuvailee Jarkka KRISin merkitystä omassa ja monen muun elämänmuutoksessa. ”Nyt on asiat hyvin, olen raitis, on työtä,

HELKA AHAVA

koti ja elämänumppani, mutta joissakin tilanteissa rankat kokemukset omasta menneisyydestä nousevat pintaan ja saattavat pitää valveilla koko yön.”

Kun KRIS aloitti Helsingissä neljä vuotta sitten, asiakkaita oli 20-30 kuussa. Nyt heitä on 300-400, ennätys on ollut 500 asiakasta yhden kuukauden aikana. Noin puolet asiakkaista on riskinuoria. KRISin toimintakeskukseen voi tulla viettämään aikaa, tapaamaan tuttuja ja juttelemaan. Lauantaisin kokoontuu KRISin

oma teemaryhmä, jossa käsitellään vapautumiseen liittyviä ongelmia ja niistä selviämistä.

TYÖLLISTÄMISHANKE

KRISin paikallisyhdistykset toteuttavat eri puolilla Suomea työllistämishanketta, jota paikalliset ELY-keskukset rahoittavat. KRIS Etelä-Suomi aloitti tämän VST-hankkeen (Valmiuksia siirtyä työelämään) vajaa kolme vuotta sitten ja palkkasi silloin **Minna Mäkisen** vetäjäksi. ”Hankkeemme päättyy elokuussa, mutta jatkohanke on suunnitteilla”, kertoo Minna. ”Hankkeessa välitetään työtä ja koulutusta vankilasta vapautuneille tai vapautuville tai rangaistusta vapaudessa suorittaville henkilöille samoin kuin muille rikos- tai päihdetaukaisille avuntarvitsijoille. Hankkeen puitteissa on 80 henkilöä päässyt työkokeiluun, koulutukseen tai työhön ja 70 henkilöä on saanut muunlaista apua. Autan asiakasta esimerkiksi löytämään koulutusvaihtoehtoja tai kirjoittamaan työhakemusta, kerron muista tarjolla olevista palveluista ja lähdän tarvittaessa mukaan virostokäynnille. Ryhmät saavat opastusta mm. ATK-perustaidoissa ja velka-asioissa.”

”Työllä on valtava merkitys ihmisen elämässä. Toimeentulon lisäksi se antaa päivälle rakennetta ja elämälle sisältöä. Työ tuo ihmisuhteita ja saa meidät tuntemaan itsemme arvokkaiksi ja tarpeellisiksi. Vankilasta vapautuneille säännöllinen päivärytmi ja mielekäs tekeminen ovat erityisen tärkeitä elämänmuutosta tukevia asioita. Meidän asiakkaillamme on valtavasti osaamista, heillä on työkykyä ja motivaatiota. Rikostaustaisten henkilöiden on kuitenkin erittäin vaikea työllistyä, koska työn-

↓ "Rikostaustaisten henkilöiden on erittäin vaikea työllistyä, koska työnantajat ja koko yhteiskunta suhtautuvat heihin ennakkoluuloisesti. Vasta työssä ihmiset pääsevät näyttämään kykynsä. Annetaan heille se mahdollisuus", sanoo KRIS ry:n työllistämishankkeen vetäjä Minna Mäkinen

antajat ja koko yhteiskunta suhtautuu heihin ennakkoluuloisesti. Vasta työssä ihmiset pääsevät näyttämään kykynsä. Annetaan heille se mahdollisuus", sanoo Minna, joka peräänkuuluttaa yhteiskuntavastuun toteutumista myös rikostaustaisten kohdalla.

TYÖKOKEILUSSA EMMAUKSESSA

Yksi VST-hankkeen kautta työkokeiluun päässyt on **Harri Lyytikäinen** (47), jolla on puolen vuoden pesti Vallilan Emmauksessa. "Jouduin 11-vuotiaana väärään seuraan ja aloin käyttää alkoholia ja hashista", kertoo Harri. "Koulu jäi kesken viimeisellä luokalla, 18-vuotiaana tuli amfetamiini kuvioihin. Kolmisenkymmentä vuotta meni amfetamiinin ja muiden päihteiden parissa, kunnes kolme vuotta sitten sain ensimmäisen ja viimeisen linnatuomion. Kun astuin Sörkän portista sisään, päätin, että yksi vankilakeikka riittää meikäläiselle ja aineiden vetäminen saa loppua tähän. 8 kuukauden kuluttua pääsin koevapauteen, ja sen jälkeen on moni asia loksautanut paikoilleen. Kolme vuotta olen ollut raittiina, tupakankin lopetin 1,5 vuotta sitten."

Olllessaan koevapaudessa Harri pääsi VST-ohjelman kautta pienkonekorjaajakoulutukseen. Koulutus kesti 12 kuukautta, ja siihen kuului myös työharjoittelu, jonka Harri suoritti moottoripyöräkorjaamossa. 14 kurssin aloittaneesta kaverista Harri on ainoa, joka sai tutkinon suoritetuksi kurssiohjelman mukaisesti. VST-ohjelma on ollut tärkeä tuki. "Minna on jeesannut kaikissa asioissa. Ilman häntä olisi koulutusintoni hiipunut byrokratian rattaissa. 12 kuukautta meni ajokortin takaisin saami-

seen. Siinäkin Minna oli apuna. Nyt osaan korjata kaikenlaisia koneita moottorikelkoista ja mönkijöistä perämootoreihin. Moottoripyörät kiinnostavat kuitenkin eniten, ja aion hakea prätäkörjaamolle töihin." Harrista paistaa päättäväisyys ja periksi antamattomuus. Hän kertoo, ettei raittiina pysyminen ole ollut mikään ongelma. Toivotaan, että töitä löytyy miehelle, joka osaa, on luotettava ja tietää, mitä tahtoo.

Harri on ollut Emmauksessa joulukuun puolivälistä lähtien ja viihtyy hyvin. "Olen sosiaalinen ja tulen kaikkien kanssa toimeen. Onhan tämä vähän erilainen työpaikka kuin ne, joihin olen tottunut, kun on niin paljon naisia. Elektroniikka- ja urheilupuoli sopii minulle hyvin, ja noudotkin ovat mukavia. Autan mielelläni, kun apua tarvitaan. En olisi täällä, jollen tykkäisi hommasta."

Minna Mäkinen arvostaa työllisyysyhteistyötä Emmauksen kanssa. "Myös uudet yhteistyökuviot ovat tervetulleita. Istutaan saman pöydän ääreen ideoimaan", ehdottaa Minna. ■

Lue lisää KRISistä osoitteesta: www.kris.fi

TIMO VARSAMÄKI

LAUTTASAARI JA MOSAMBIK

EEVA RATINEN liittyi kiinteästi Emmauksen 30-vuotiaaseen kirpputoriin Lauttasaarassa. Hän oli koordinoimassa vapaaehtoisten työtä aivan alusta alkaen. Kuitenkin Eeva itse pitää tärkeimpänä Emmaus-työnään Mosambikin kirjastohanketta.

Eeva löysi Emmaukseen syksyllä 1972, kun hänen ystävänsä palasi intoa täynnä leiriltä Ranskasta. Solidaarisuus ja kierrätys olivat Eevalle tärkeitä asioita, ja Emmauksessa hän pystyi toteuttamaan kumpaakin. Aluksi Eeva oli myyjänä ja ruoanlaittajana lauantaisin, jolloin hänellä oli vapaata. Hän oli mukana pakkaamassa ja jakamassa joulupaketteja, laulamassa sairaaloissa ja valitsemassa rajaseutujen vähävaraisista opiskelijoista stipendinsajia. Pohjoismaisista Emmaus-tapaamisista Eeva haki uutta intoa työhön.

Ensimmäisinä vuosina Eeva työskenteli Emmauksen myymälöissä monessa eri osoitteessa. Kun Emmaus joutui vuonna 1983 lähtemään Hietalahdenrannasta, löytyi Gyldenintie 2:sta tilapäinen myymälätila. Mukaan tuli paljon va-

paaehtoisia, ja syntyi vakituinen asiakskunta. Kun Eeva lupasi huolehtia vapaaehtoisten riittämisestä, päätti hallitus jatkaa myymälän toimintaa Lauttasaarassa, vaikka myös kaupungilta oli löydetty uusi myymälätila.

80-luvun puolivälis-

sä Eeva oli kehitys yhteistyöjärjestöjen palvelujärjestön Kepan hallituksessa. Yhdessä Suomi-Mosambik seuran kanssa aloitettiin hanke, jossa Mosambikin maaseutuväestölle lähetettiin vaatteita ja muita tavaroita.

Eeva lähetettiin 1993 Mosambikiin tekemään hankkeen loppuarviota. Silloin hän tapasi **Antonio Pilalen**, joka oli erään Nampulassa sijaitsevan kirjaston hoitaja. Emmaus päätti auttaa häntä tilojen, kalusteiden ja kirjojen hankinnassa. Tämä johti 12 vuotta kestäneeseen UM:n tukemaan ja koko Nampulan läänin käsittäneeseen kirjastohankkeeseen. Kirjastonhoitaja **Kristiina Asp** oli 2,5 vuotta hankkeen palveluksessa. Pilale kävi Suomessa 1997. Eeva teki vielä neljä matkaa Mosambikiin, ennen kuin hanke päättyi 2006.

Muutaman vuoden tauon jälkeen Eeva on taas Emmaus Helsingin hallituksessa. Kirpputorilla hän on 8-10 tuntia viikossa. Hän hoitaa rutiinilla yhteydet sekä vapaaehtoisiiin että vuokraisantiin, jotka suhtautuvat hyvin myönteisesti Emmaukseen. Maanantaitalkoolaiset saavat osansa Eevan herkullisista keitoista. ■

Emmaus-liikkeessä on tapana korostaa, että se, mitä teemme, on solidaarisuutta, ei hyväntekeväisyyttä. Haluamme tukea yhteistyökumppaneitamme heidän pyrkimyksessään tulla vahvemmiksi ja selviytyä omillaan tulevaisuudessa. Solidaarisuus on sitoutumista, pitkäjänteistä suunnittelua ja työtä yhdessä. Hyväntekeväisyys tarkoittaa useimmiten rahalahjoitusta, joka ei muuta antajaa, mutta voi aiheuttaa vastaanottajassa riippuvuutta.

Solidaarisuus läpäisee Emmaus-liikkeen ja sen neljä pääperiaatetta: **1.** ryhmä on avoin jokaiselle, joka haluaa tulla mukaan työhön; **2.** ansaitaan elanto tekemällä työtä yhdessä; **3.** jaetaan ylijäämästä niille, joiden asiat ovat huonommin; **4.** pyritään muuttamaan yhteiskuntarakenteita oikeudenmukaisemmiksi.

Ryhmän sisällä osoitamme solidaarisuutta kunnioittamalla työtovereitamme ja heidän panostaan. Kaikki työ on yhtä tärkeää ryhmän olemassaololle, ja tahdomme auttaa ja tukea toisiamme.

Kuinka sitten valitsemme ne, joita meidän tulisi auttaa ryhmän ulkopuolella? Jokainen Emmaus-ryhmä valitsee itse yhteistyökumppaninsa. Kun Emmaus-ryhmiä alkoi syntyä Pohjoismaihin 60-luvulla, ne antoivat alusta alkaen tukea monille eri toimijoille Latinalaisessa Amerikassa, Aasiassa ja Afrikassa noudattaen Emmauksen mottoa: auta ensin sitä, joka kärsii eniten.

Emmaus Helsinki tukee etelän maissa monia ruohonjuuritason hankkeita, mutta toimii myös paikallisesti. 20 vuotta meillä oli yhteisö, johon syrjäytyneet ja asunnottomat miehet olivat tervetulleita asumaan ja tekemään yhdessä työtä. Tuona aikana lähetimme myös monille Lapin ja Karjalan köyhille perheille aineellista apua ja annoimme rajaseudun lapsille stipendijä ammattikoulutusta varten, vaikka Emmaus ei yleensä tuekaan yksittäisiä ihmisiä vaan ryhmiä ja yhdistyksiä.

Pitkän aikaa paikallinen toimintamme rajoittui pääasiassa kaupungin yömajoihin annettuihin vaatelahjoituksiin. Viime vuosina olemme aloittaneet yhteistyön sellaisten yhdistysten kanssa, jotka auttavat pääkaupunkiseudun kaikkein hädänalaisimpia. Näitä ovat esimerkiksi KRIS, josta kerrotaan tämän lehden sivulla 4, asunnottomien yhdistys VVA ja Monika-Naiset, joka tukee maahanmuuttajataustaisia naisia. Haluamme lisätä yhteistyötä ja löytää uusia keinoja taistella syrjäytymistä vastaan.

Se ei kuitenkaan tarkoita, että aiomme unohtaa sisaremmme ja veljemme etelässä. Tiedotusvälineissä Euroopan talousongelmat jättävät varjoonsa sen eloonjäämistaistelun, jota joka päivä käydään esimerkiksi Perussa, Indonesiassa ja Etelä-Afrikassa, jossa tämänhetkiset kumppanimme toimivat. Solidaarisuus on sitä, että toimimme sekä paikallisesti että globaalisti oikeudenmukaisemman maailman puolesta. ■

emmaus UUTISET EMMAUS HELSINGIN JÄSENLEHTI, MAALISKUU 2014

EMMAUS HELSINKI RY: VALLILA, Mäkelänkatu 54, 00510 Helsinki | **PUH.** 045-1388 673 (toiminnan koordinoija), 09-636282 (myymälä) | **LAUTTASAARI,** Gyldenintie 2, 00200 Helsinki | **PUH.** 045-236 0001 ja 09-678 083
S-POSTI: toimisto@emmaushelsinki.fi | **KOTISIVUT:** www.emmaushelsinki.fi ja www.emmaus-international.org
EMMAUS UUTISET 1/2014 ON TOIMITTANUT: Mika Aalto-Setälä, Helka Ahava ja Ulf Särs | **KANSIKUVA:** Jussi Kainulainen, kuvassa Marja-Liisa Nurminen Toivon ja Rauhan muotinäytöksessä 14.2.2014.